

Elîfba - Yeknûr

**Ji pênivîsa Muhammed Nûreddîn Yekta
ji bo zarokên kurdan ra hatiye diyarî kirin.**

**Qaidên xwendina Qur'an'a Pîroz
Duayên nimêje
Tecwîd**

Muhammed Nûreddîn Yekta

Elîfba - Yeknûr

**Ji pênivîsa Muhammed Nûreddîn Yekta
ji bo zarokên kurdan ra hatiye diyarî kirin.**

**Qaidên xwendina Qur'an'a Pîroz
Duayên nimêje
Tecwîd**

Muhammed Nûreddîn Yekta

Bi navê Xwedayê Dilovan û Dilovîn

Hemd ji Xweda ra û selat û selam li ser Resûlê Wî be.
Wekî ku em hemî dizanin, ku Qur'an'a Pîroz bi zimanê erebî
hatiye şandin. Zimanê dayîka mirov çî dibe bila bibe, pewîst e
ku mirov zimanê Qur'anê jî fêrbibe ku mirov bi hêsanî
bikaribe ji Xweda yê xwe ra îbadetê bike. Ji ber vê jî, pewîst e
ku mirov Qur'an'a Pîroz bi hemî rêzikên Wê ve bizanibe.
Di Kurdistanê da heya îro Elîfbakî bi zimanê me nahatiye
nivîsandin. Van Elîfbayên di dest xelkê da, hemî bi zimanê
tirkî ne û di vana da duayê bi angorê mezhebê Şafîî jî tune ye.

Demek dûr û dirêj min dersa zarokan, ya Qur'anê dida û min
di van Elîfbayên bazarê (piyase) da kêmasî dît. Ji ber vê qasê,
min xwest ku ez Elîfbakî ji boy zarokên kurdan binvîsînim. Di
sala 1990 da min ev Elîfba nivîsand lê di Tirkîyê da, îmkana
min tunebû ku ez çap bikim.

Îro Xwedayê Teala ji min re nesîb kir û min va Elîfba ji
zarokên kurdan ra pêkanî.
Di vê Elîfbayê da hemî rêzikên xwendina Qur'anê hene.

Ji xêrî rêzikan, me hemî duayên di nava nimêjê da û duayên ji
dervayê nimêjê jî, lê îlawe kir.

Îlmê Tecwîdê jî, bi her awahî hatiye îzah kirin, ji boy di
xwendinê da zarokên me tu tengasiyê nebînin.

Hêviya min heye ku zarokên me, dema Qur'ana pîroz bixûnin
wê me jî, ji fatîhên xwe mehrum nekin.

Ji hemî zarokan ra serkeftinê dixwazim.

Bi silavên germ.
Mûhammed Nûreddîn Yekta

01.08.1990

1- ŞİKİL, NAV, BERAMBERÎ Û MEXRECÊN TÎPAN							
Şikil	Nav	Beramber	Mexrec	Şikil	Nav	Beramber	Mexrec
ا	Elif	A-E	Tenik	ط	Tê	---	Qalind
ب	Bê	B	Tenik	ظ	Zê	---	Qalind
ت	Tê	T	Tenik	ع	Ayn	----	Tenik
ث	Sê	---	(Fafik) peltek	غ	Xeyn	---	Tenik
ج	Cim	C	Tenik	ف	Fê	F	Tenik
ح	Hê	---	Qalind	ق	Qaf	Q	Qalind
خ	Xê	---	Qalind	ك	Kaf	K	Tenik
د	Dal	D	Tenik	ل	Lam	L	Tenik-qalind
ذ	Zal	---	Fafik	م	Mîm	M	Tenik
ر	Rê	R	Qalind -tenik	ن	Nûn	N	Tenik
ز	Zeyn	Z	Tenik	ه	Hê	H	Tenik
س	Sîn	S	Tenik	و	Waw	W	Tenik
ش	Şîn	Ş	Nerm	لا	Lamelif	---	Tenik
ص	Sad	---	Qalind	ی	Yê	Y	Nerm
ض	Dad	---	Qalind	ی	Yê	Y	Nerm

2 - NIVÎSÊN TÎPAN BI RÊZ

د	خ	ح	ج	ث	ت	ب	ا
ط	ض	ص	ش	س	ز	ر	ن
م	ل	ك	ق	ف	غ	ع	ظ
		ي	ى	لا	و	ه	ن

NIVÎSÊN TÎPAN TEVLIHEV

ص	خ	ي	ق	ى	ه	ل	ا
غ	ش	ح	لا	و	م	ب	د
ك	ع	س	ج	ن	ت	ذ	ض
		ظ	ز	ث	ر	ط	ف

NIVÎSÊN TÎPAN BÎ HEV VE

ث ثثث	ت تتت	ب ببب	ا ئنئا
د ددد	خ خخخ	ح ححح	ج ججج
س سسس	ز ززز	ر ررر	ذ ذذذ
ط ططط	ض ضضض	ص صصص	ش ششش
ف ففف	غ غغغ	ع ععع	ظ ظظظ
م ممم	ل للل	ك ككك	ق ققق
ى ييىى	و ووو	ه ههه	ن ن ننن

3 - HEREKE:

XWENDINA TÎPÊN EREBÎ

Tîpên di elfaba erebî da hemî bê deng in. Lê bi hinek îşaretên ku ji wan ra Zeber (َ), Zêr (ِ) û Pêş (ُ) tên gotin xwedan deng dibin. Navên wan yên din jî, **HAREKE** ye.

Ziber; tîpen tenik bi dengê (e) yê, yên qalind jî bi (a) yê dide xwendin.

اَ	بَ	تَ	ثَ	جَ	حَ	خَ
دَ	ذَ	رَ	زَ	سَ	شَ	صَ
ضَ	طَ	ظَ	عَ	غَ	فَ	قَ
كَ	لَ	مَ	نَ	هَ	وَ	یَ

Zêr tîpên tenik bi dengê (î), yên qalind jî bi dengê (i) yê dide xwendin.

اِ	بِ	تِ	ثِ	جِ	حِ	خِ
دِ	ذِ	رِ	زِ	سِ	شِ	صِ
ضِ	طِ	ظِ	عِ	غِ	فِ	قِ
كِ	لِ	مِ	نِ	هِ	وِ	یِ

Pêş; hemî tîpan (tenik-qalind) bi dengê (û) yê dide xwendin.

أُ	بُ	تُ	ثُ	جُ	حُ	خُ
دُ	ذُ	رُ	زُ	سُ	شُ	صُ
ضُ	طُ	ظُ	عُ	غُ	فُ	قُ
كُ	لُ	مُ	نُ	هُ	وُ	یُ

4 - XWENDINA BÊJEYAN (KELÎME)

دَرَجَ	دَاتَ	أَرَكَ	أَذَرَ	أَدَبَ
رَدَعَ	ذَرَعَ	ذَرَبَ	دَرَكَ	دَرَسَ
وَزَنَ	وَدَعَ	رَزَقَ	رَزَحَ	رَذَمَ
أَرِشَ	أَرَزَ	أَذِنَ	أَدِمَ	أَدَبَ
رَوِحَ	رَدِفَ	أَزِفَ	أَرِنَ	أَرِقَ
وَزِنَ	وَرِمَ	وَرِشَ	وَرِثَ	رَوَى
ذَرَأَ	ذُرِكَ	ذُرِعَ	دُرِسَ	أَذِنَ
زُرِعَ	رُزِقَ	رُذِلَ	رُدِحَ	ذُرِعَ
وُزِنَ	وُردَ	وُرِثَ	وُدِعَ	زُرِكَ
أَكَلَ	سَرَقَ	كَذَّبَ	ضَرَبَ	ذَهَبَ
جَعَلَ	لَعِبَ	هَرَبَ	شَرِبَ	مَرَضَ
مَدَّحَ	ضَحِكَ	نَصَرَ	فَتَحَ	فَعَلَ

5 - NIVÎSÊN TÎPAN DI SERÎ, NAV Û DAWIYA
BÊJEYAN DA

DAWÎ	NAVÎN	SERÎ	TÎP
لِمَأ	بَيْسَ	أَكَلَ	ا
نُصِبَ	شَبِعَ	بَطَرَ	ب
ثَبِتَ	هَتَأَ	تَرَكَ	ت
خَبِثَ	خَتِمَ	ثَقَبَ	ث
نُسِجَ	ضَجِرَ	جَذَبَ	ج
ذَبِحَ	ضَحِكَ	حَرَكَ	ح
طَبِخَ	سَخِرَ	خَرَجَ	خ
وُجِدَ	نَدِمَ	دَخَلَ	د
فَخِذَ	خَذِفَا	ذَهَبَ	ذ

NIVÎSÊN TÎPAN DÎ SERÎ, NAV Û DAWÎYÊ DA

Dawî	Navîn	Serî	Tîp
نُخِرَ	فَرِحَ	رَبَطَ	ر
عُجِرَ	فَزِعَ	زَعَقَ	ز
لُمِسَ	يَسِرَ	سَرَعَ	س
نُقِشَ	خَشِيَ	شَفَعَ	ش
نُقِصَ	عَصِرَ	صَقَبَ	ص
بُعِضَ	نَضِجَ	ضَعَمَ	ض
نُشِطَ	خَطِفَ	طَبَعَ	ط
وُعِظَ	عَظِمَ	ظَهَرَ	ظ
رُفِعَ	تَعِبَ	عَبَدَ	ع
دُبِعَ	ضَغِنَ	غَفَرَ	غ

**NIVÎSÊN TÎPAN DI SERÎ, ORTE Û DI
DAWIYÊ DE**

Dawî	Navîn	Serî	Tîp
وُصِفَ	طَفِقَ	فَسَدَ	ف
حَمَقَ	حَقَبَ	قَطَعَ	ق
مُلِكَ	عَكَرَ	كَسَبَ	ك
جُعِلَ	غَلِطَ	لَعَنَ	ل
عُلِمَ	سَمِعَ	مَنَعَ	م
طُعِنَ	شَنِبَ	نَشَرَ	ن
سُفِهَ	سَهَرَ	هَدَمَ	ه
وَهُوَ	قَوِيَ	وَجَبَ	و
سُقِيَ	سَيِسَ	يَدَاكَ	ي

6 - CEZM

Îşaretekî di şiklê reqema sifireka biçûk da ye û
li ser kîjan tîpê (herf) be, wê herfê bi dengê
herfa beriya xwe dide xwendin.

مِنْ	قُلْ	مَنْ	عَنْ
يَكُنْ	يَلِدْ	لَمْ	قَدْ
يَوْمَ	بَيْنَ	كَيْفَ	أَنْتَ
يَجْعَلْ	إِلَيْكَ	نَعْبُدُ	غَيْرِ
هَدَيْتَ	أَعْبُدُ	أَشْهَدُ	عَالِيكَ
أَنْزَلَ	وَتِلْكَ	تَحْمِلُ	قَضَيْتَ
فِتْنَةً	وَرَحْمَةً	نَخْلَعُ	خَشِيَةَ
كَيْدَهُمْ	نَسْجُدُ	نَشْكُرُكَ	نَحْفِدُ
وَ أَرْسَلَ	يُوسُوفُ	بِحَمْدِكَ	عَبَدْتُمْ
خَلْفَهُمْ	أَنْعَمْتَ	عَلَيْهِمْ	بِفَضْلِكَ

7-ŞEDDE

Îşaretekî wekî tîpa (m) ya paşpê ye. Li ser kîjan herfê be, wê herfê ducar dide xwendin. Yani; hem wekî herfa bi cezm, hem jî wek ya bi Hereke.

حَى	صَلِّ	إِنَّ	رَبِّ
يَدُعُّ	رُبُّكَ	وَأَنَّ	عَنَّ
بِرَبِّ	يُحِبُّ	وَتَبَّ	يَعِزُّ
جَدُّكَ	وَجَلَّ	وَحُصَّ	إِنَّكَ
فَصَلِّ	يَحُضُّ	يَسِرُّ	عَلَّمَ
لِرَبِّكَ	فَسَبَّحْ	بِرَبِّكَ	تَبَّتْ
فَإِنَّكَ	مِنْ شَرِّ	وَتَقَلُّ	يُكَذِّبُ
سَهْلٍ	لَعَلَّهُمْ	وَجَّهْتُ	صَلَّيْتُ
يُكَلِّفُ	نُفِرِقُ	تَنْزَلَ	جَنَّتِكَ
وَدَّعَكَ	خَفَّتْ	مِنْ كُلِّ	لَتَرُونَ

Di Quranê da tîpa ku şedde liser hebe, zêr a wê li ser tîpê di bin şeddê da tê nivîsandin!

Wekî **رَبِّ الْفَلَقِ صَلَّى عَلَى**

8 - TENWÎN

Ji du Ziber, du Zêr û du Pêşâ ra TENWÎN tê gotin. Li ser tîpekî du Ziber hebin (AN-EN), du Zêr hebin (IN-ÎN) û du Pêş hebin (UN)
(wek Nûna bi cezîm) tê xwendin.

كُفُوا	طِيرًا	نَفْسًا	إِصْرًا
لَهَبٍ	خَوْفٍ	أَحَدٍ	مُحَمَّدًا
سِنَةً	كُلَّ	بِشْيءٍ	مَسَدٍ
مُحْسِنًا	حَبْلًا	فَوَيْلًا	نَوْمًا
مُشَقَّعًا	ذُخْرًا	أَجْرًا	فَرَطًا
يَوْمٍ	شَهْرٍ	مُحَمَّدٍ	قَرِيْشٍ
خَيْرًا	مُلْحِقًا	أَحَدًا	كَعَصْفٍ
لُبَدًا	مُحْسِنَةً	عِلْمًا	كُتُبًا
هُمَزَةً	وَنَفْسٍ	صُبْحًا	يُسْرًا
حَقًّا	ضُرًّا	عَدْلًا	جَبَلًا

9 - TÎPÊN MEDDÊ:
TÎPEN KU DENGA DIRÊJ DIKIN (TÎPÊN
MEDDÊ) Elif, Vav, Ya

1-ELÎF: Ku bi xwe bê Hereke (sakin) û tîpa beriya wê jî bi Ziberê be, we demê dibe herfa Meddê û bi dengê (A) an jî (E) yê Hereka dirêj dide xwendin.

كَمَا	إِلَّا	نَارٌ	لِلَّهِ
ذَٰلِكَ	بِمَا	لَهَا	خَابَ
عَمَّا	كَانَ	كَلًّا	مَالًا
إِنَّا	إِنَّهَا	لَنَا	مَالِكِ
إِيَّاكَ	صِرَاطَ	رَبِّنَا	فَقَالَ
غَاسِقٍ	سُبْحَانَ	حَاسِدٍ	وُسْعَهَا
صَلَا تِهِمْ	أَنْزَلْنَا	عَلَيْنَا	بَارَكْتَ
نَضْرِبُهَا	حَمَّالَةَ	تَبَارَكَ	بِحِجَارَةٍ
حِفْظَهُمَا	شَانِنَاكَ	تَوَابًا	عَذَابَكَ
سَمِعْنَا	أَفْوَجَاءَ	وَأَطَعْنَا	لِأَطَاقَةٍ

9 - TÎPÊN MEDDÊ:

TÎPÊN KU DENGÂ DIRÊJ DIKIN (Tîpên Meddê) **Elif,**
Waw, Ya

WAW: Ku bi xwe sakin û bi Pêşa tîpa beriya xwe
bê xwendinê wê demê dibe herfa meddê û tîpa
beriya xwe dirêj dide xwendin.

أَعُوذُ	يَقُولُ	جُوعٍ	ثَمُودُ
وَطُورٍ	نَتُوبُ	تَكُونُ	تَعْلَمُونَ
يُولَدُ	يَدْخُلُونَ	لَكُنُودٌ	مَا أَكُولُ
وَيَمْنَعُونَ	فَكَذَّبُوهُ	يُشْرِكُونَ	عَابِدُونَ
سَاهُونَ	تَعْبُدُونَ	فَجُورَهَا	يَصِفُونَ

YÊ: Bi xwe sakin û bi Zêra tîpa beriya xwe bê xwendin, tîpa
beriya xwe bi dengê dirêj dide xwendin.

أَبِي	نُتْنِي	أَلْتِي	نُصَلِّي
حَمِيدٌ	يُحْيِي	قَدِيرٌ	تَرْمِيهِمْ
مَجِيدٌ	دِينُكُمْ	مِنْ سَجِيلٍ	حَنِيفًا
أَيَّدِيهِمْ	نَسْتَعِينُ	أَبَائِيلَ	لِإِيْلَافٍ
جَنَّتِي	وَفِيهَا	لِأَشْرِيكَ	فِي جِيدِهَا

10-ZIBERA TÎK Û WAW-YÊ YA KU WEK ELÎFÊ
TÊN XWENDIN

Minakên ji Zibera tîk:

هَذَا	طَهَ	أَمِنَ	لِأَدَمَ
هَذِهِ	أَتَيْتُ	هَهُنَا	أَيُّهُ
لَأَتِ	أَنْتُمْ	لَكِنَّ	ذَلِكَ
أَمَنْتُ	رَحْمَنُ	إِلَهَ	هَهُنَا

Minakên ji tîpa Wawê:

صَلَاةٌ	زَكَاةٌ	نَجْوَةٌ	حَيَاةٌ
عَدْوَةٌ	صَلَاةٌ	زَكَاةٌ	نَجْوَةٌ

Minakên ji tîpa YÊ:

يَدَى	يَنْهَى	أَعْلَى	يَرْضَى
أُخْرَى	نَسَعَى	نَخَشَى	مَا أَعْنَى
فَأْوَى	سَيَّصَلَى	الْهَيْكُمُ	وَتَعَالَى
وَتَوَلَّى	مَوْلِينَا	فَنَادَى	سُقِّيَهُمْ

11 - HURUFÎ QEMERÎYE Û ELÎF-LAMA KU TÊN XWENDIN.

Ku Elif Lam di beriya van çarde (14) herfên di jêr da hatine nivîsandin werin; Lam her dem tê xwendin, lê Elif ku di serê kelîmê da be, tê xwendin, lê ku ne di serî da be, nay xwendin..

ا	الْأَمْثَالُ	عَلَى الْأَفْنِدَةِ	ب	الْبَيْتُ	هُوَ الْبَارِ
ج	الْجَنَّةُ	هَذِهِ الْجِبَالُ	ح	الْحَطَبُ	بِالْحُسْنَى
خ	الْخَنَاسُ	هُوَ الْخَالِقُ	ع	الْعَالَمِينَ	مَعَ الْعُسْرِ
غ	الْغَيْبُ	هُوَ الْغَيْبِيُّ	ف	الْفِيلُ	وَالْفَتْحُ
ق	الْقِيَوْمُ	بِالْقَلَمِ	ك	الْكَوْتَرُ	هُمُ الْكَافِرُونَ
م	الْمُسْتَقِيمُ	بِالْمَرْحَمَةِ	و	الْوَسْوَاسِ	وَالْوُحُوشِ
ه	الْهُدَى	بِالْهَزْلِ	ى	الْيَتِيمِ	عَنِ الْيَمِينِ

Gelî Zarokên Kurdan werin em Pêxemberê xwe nas bikin!.. Navê Pêxemberê me Hz. Muhammed e. Navê bavê Wî Ebdullah, navê diya Wî jî Amîne ye. Pêxemberê me li Mekkê hatiye cîhanê û li Medîne jî wefat kiriye. Du meh beriya hatina Wî ya dinyayê bavê Wî wefat dike û piştî şeş saliya Wî jî dayika Wî wefat dike. Di 25 saliya xwe da bi Hz. Xeticê rr dizewice. Di 40 saliya Wî da jî, bi emrê Xwedê jê re Pêxemberê tê. 63 sal li cîhanê dijî.

12 - HURUFÎ ŞEMSIYE

Û ELÎF-LAMA NAYNÊ XWENDIN

Ku Elif Lam di beriya van çarde (14) herfên di jêr da hatine nivîsandin werin; Lam her dem nay xwendin, lê Elif ku di serê kelîmê da be, tê xwendin, lê ku ne di serî da be, nay xwendin.

ت	التَّكَاثُرُ	وَالْتَيْنِ	ث	الثَّقِيبُ	لَهُ الشَّنَاءُ
د	الدَّعْوَةُ	بِالدِّينِ	ذ	الذُّكْرُ	مِنَ الذُّنُوبِ
ر	الرُّجْعَى	وَالرُّوحُ	ز	الرَّيْتُونُ	وَالرَّبَائِيَةَ
س	السَّائِلُ	فِي السَّمَوَاتِ	ش	الشِّتَاءُ	وَالشَّمْسِ
ص	الصِّرَاطُ	وَالصَّيْفِ	ض	الصُّحَى	وَلَا الضَّالِّينَ
ط	الطَّيِّبَاتُ	فِي الطَّرِيقِ	ظ	الظَّالِمُ	وَالظَّاهِرُونَ
ل	اللَّذِينَ	وَاللَّيَالِ	ن	النَّاسِ	وَالنَّهَارِ

Zarokên delal şertên Îslamê çendin, hun dizanin?...

1-Kelime-i Şehadet (Eşhedu en lailahe illallah ve eşhedu enne Muhammeden Rasûlullahî)

2- Nimêj kirin

3- Rojî girtin

4- Zekat dayîn

5- Çûyîna Haccê.

13 - ZAMİR

Herfa zamirê ku Hê (o) ye, eger hem ew hem jî herfa beriya wê bi Hereke bin, li pey wê zamîre herfa Waw an jî Yê tên teqdîr (qebûl) kirin û bi dirêjayê tê xwendin.

1- Zamir bi Pêşê be her weki li pey wê **Waw** hebe dirêj tê xwendin.

فَامُهُ	رَبِّهِ	عِنْدَهُ	مَالُهُ
يَتَّوَدُّهُ	لِرَأَيْتِهِ	رَسُولُهُ	أَخَذَهُ
مَوَازِينُهُ	نَادِيهِ	لَا تَأْخُذُهُ	وَعَدَّدَهُ

2- Zamir bi Zêrê be her wekî li pey wê **Yê** hebe dirêj tê xwendin.

مِنْ عِلْمِهِ	إِحْسَانِهِ	بِأَذْنِهِ	وَكُتُبِهِ
بِعِلْمِهِ	وَرُسُلِهِ	لِرَبِّهِ	فِي قَلْبِهِ
كِتَابِهِ	بِأَسْمَائِهِ	خَيْرِهِ	خَلْفِهِ

3- Tîpa beriya Zamirê sakin be, Zamir bi kurtî tê xwendin.

فِيهِ	مِنْهُ	إِلَيْهِ	عَنْهُ
أَنْزَلْنَاهُ	عَقَلُوهُ	وَإِيَّاهُ	عَلَيْهِ
تُطِعُهُ	رَدَدْنَاهُ	لَدَيْنَاهُ	فَكَذَّبُوهُ

14 - HERFA (TÎPA) SAKÎN

Ku li pey Tenwînê herfeka sakin were, „Tenwîn“
her
wekî "Nûn" a bi Zêr tê xwendin.

Şiklê xwendinê	Şiklê nivîsê di Qur'an'ê da
خَيْرَ نِ الْوَصِيَّةِ	خَيْرًا الْوَصِيَّةِ
إِلَى بَعْضِ نِ الْقَوْلِ	إِلَى بَعْضِ الْقَوْلِ
إِلَّا إِفْكَ نِ اخْتَرِيَهُ	إِلَّا إِفْكَ اخْتَرِيَهُ
قَوْمَ نِ اللَّهِ	قَوْمًا اللَّهُ
لُوطِ نِ الْمُرْسَلِينَ	لُوطِ الْمُرْسَلِينَ
نُوحِ نِ ابْنَهُ	نُوحِ ابْنَهُ
لُمْرَةٍ نِ الَّذِي جَمَعَ	لُمْرَةٍ الَّذِي جَمَعَ
فِهْنَةً نِ الْقَلْبِ	فِهْنَةً الْقَلْبِ

15 - MEDDE

Şikl û xwendina Meddan di Qur'an'a Pîroz da:

Di vê xisûsê da hun dikarin li qismê Tecwîdê jî
binhêrin.

جَاءَ	وَالسَّمَاءِ	كَلَّا إِنَّ	فِي أَحْسَنِ
شَاءَ	أُولَئِكَ	وَلَا أَنْتُمْ	وَلَا الضَّالِّينَ
سُوءَ	مَا عَبَدُ	مَا أَعْبَى	وَمَا أَدْرَاكَ
جِبَى	صَوَافٍ	وَمَا لَكُمْ بِهِ	مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا
عَانِبًا	سَانِلًا	مَا لَهُ إِذَا	هُمُ السُّفَهَاءُ
ضَالًّا	تَأْمُرُونِي	يُرَآؤُنَ	كَمَا آمَنَ
أَلَا نَ	يَدَا أَبِي	الْحَاقَّةُ	بِمَا أَنْزَلَ
أَضَاءَ	حُنَفَاءَ	فِيهَا أَبَدًا	عِنْدَهُ إِلَّا

16 - DI DEMA XWENDINA QUR'AN'Ê DA
KELÎMA KU MERIV LI SER BÎHNA XWE DIDE
(DISEKINE) ÇAWA TÊ XWENDIN?

1- Kelîma ku mirov li ser wê bîhna xwe dide, ger hereka herfa
wê ya dawîn du Ziber nebe, Harekeyên din hemî naynê
xwendin. Mînak:

رَبِّ الْعَالَمِينَ	رَبِّ الْعَالَمِينَ
وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ	وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

2- Kelîma ku mirov li ser wê bîhna xwe dide, ger hereka herfa
wê ya dawîn du Ziber be û ew harfa jî **TÊ** (ة) ya gilover
nebe,
ew her du Zeber wekî Elifê tîen xwendin. Mînak:

تَوَّابًا - تَوَّابًا	أَفْوَاجًا - أَفْوَاجًا
عَلِيمًا - عَلِيمًا	لُبْدًا - لُبْدًا

3- Kelîma ku mirov li ser wê bîhna xwe dide, herfa wê ya
dawîn **TÊ** (ة) ya gilover be, wê demê Hereke çî dibe bila
bibe, nay xwendin û ew **Tê** (ة) jî, wek herfa **Hê** (ه) tî
xwendin.

عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ	عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ
قَطُوفُهَا دَانِيَةٌ	قَطُوفُهَا دَانِيَةٌ

17- ELÎFA DI NIVÎSÊ DA HEYE Û NAY XWENDIN

Carnan Elîf di serê kelîmê da tê nivîsandin lê di beriya wê da herfekî din were nay xwendin. Lê ku Elif di serî da be, tê xwendin.

Carnan jî Elif di dawiya kelîmê da tê nivîsandin lê nay xwendin

وَأَنصُرْنَا	وَأَرْحَمْنَا	وَأَفْسَحْ	وَأَنحُرْ
فَارْغَبْ	وَأَعْلَمْ	رِيَّاشِرْحْ	وَإِخْلَنْ
وَأَسْجُدْ	فَأَنصُرْنَا	وَاعْفِرْ لَنَا	وَأَذْكَرْ
وَرَضُوا	وَقَالُوا	أَمِرُوا	كَفَرُوا
يَفْقَهُوا	طَعَوْا	فَلْيَعْبُدُوا	خَلَّوْا
جَعَلُوا	صَدَّقُوا	تَحَرَّوْا	سَجَدُوا

18 - HURUFU MUQETTE'A

Di Qur'an'ê da di serê 29 Sure'yan da evan herfên di jêr da hene û ji wan ra **Huruf-i Muqette'a** an jî bi kurtî **Muqutteat** tê gotin. Kes bi mana wan nizane lê hinekan gotine ku vana „Şifre“ ne di navbera Xwedê û Rasûlê Wî da.

طه	طس	ص	ق	ن	يس	حم
الر	طسم	الم	المر	المص	كهيعص	حم عسق

Ta ha, Ta siiiin, Saaaad, Qaaaaf, Nuuuun, Ya siiiin, Ha miiiim, Elif lam ra, Ta siiiin miiiim, Elif lam miiiim, Elif laaaam miiiim ra, Elif laaaam miiiim saaad, Kaaaaf ha ya ayyyn saaad, Ha miiiim ayyyn siiiin qaaaaf.

19 - HÎNBÛYÎN

EBCED

أَبْجَدُ هَوَزُ حُطِّي كَلَمَنْ سَعَفَسِنْ قَرَشَتْ تَخَذُ ضُطْعِلَاءُ
سَلَامٌ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ
رَبِّ يَسْرٍ وَلَا تُعَسِّرْ سَهْلٍ عَلَيْنَا بِفَضْلِكَ يَا مَيِّسِرُ
رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا وَفَهْمًا نَافِعًا وَتَمِّمْ لَنَا بِالْخَيْرِ يَا اللَّهُ

AMENTU

أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَبِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقُّ
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

ŞERTÊN ÎMANÊ

- 1- Baweriya bi Xwedê,
- 2- Baweriya bi Melaîketan,
- 3- Baweriya bi Pirtûkên Xwedê,
- 4- Baweriya bi Pêxemberan,
- 5- Baweriya bi roja Axretê, (jiyana di pey mirinê ra û hesab dayîna ji kar û emelên xwe),
- 6- Baweriya bi qederê, (yanî xêr û şerr ji hêla Xwedê da tê afirandin lê ji bende (ebd) re cuz'ê îxtiyarî heye,)

EZAN Û QAMET

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ
حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ
اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

Di ezana sibê da li pey “**Hayye alel-felah**” tê
xwendin.

الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ

Di xwendina qametê da li pey „**Hayye alel-felah**“ tê
xwendin.

قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

DUA YÊ EZAN Û QAMETÊ

اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ سَيِّدَنَا
مُحَمَّدًا الْوَصِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ
وَارْزُقْنَا شِفَاعَتَهُ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

DUA YÊN DI NAVA NIMÊJÊ DA

Di Rukuê da sê an pênc
car tê xwendin.

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ

Di secdê da sê an jî pênc
car tê xwendin.

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

Dema mirov ji rukû ê
rabe dixwîne.

سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ

Di dawiya nimêjê da
tê xwendin.

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ

DUA YÊN LI PEY NIMÊJÊ TÊN XWENDIN

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ
وَالْإِكْرَامِ عَلَيَّ رَسُولِنَا صَلَوَاتِ
سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا
حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

سُبْحَانَ اللَّهِ - الْحَمْدُ لِلَّهِ - اللَّهُ أَكْبَرُ

اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا عَلِيمًا وَمَوْلَى نَصِيرًا حَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

وَحَدَّهُ لِأَشْرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَيَّ كُلِّ

شَيْءٍ قَدِيرٌ - سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى الْوَهَّابِ

DUA YÊN NIMÊJÊ BI ANGORÊ MEZHEBÊ
HANEFÎ

SUBHANEKE (destpêka nimêjê da li pey tekbirê)

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ
{ وَجَلَّ ثَنَاتُكَ } وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

TEHÏYYAT (di rûniştina nimêjê da tê xwendin)

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ
وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

SALLÎ BARÏK (Di rûniştinên dawîn û di her rûniştinên
sunsetên asrê û îşayê da tê xwendin.)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ
اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

REBBENA

(li pey salli – barik tê xwendin.)

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

DUA YÊN QUNÛTÊ

Di rekata sisiya ya witirda, li pey Fatihe û sûrekî mirov destê xwe bilind dike, tekbîr tîne û dîsa destê xwe girêdide û vê duayê dixwîne.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنَسْتَهِدُ بِكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ
وَنُتُوبُ إِلَيْكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَنُشْنَىٰ عَلَيْكَ الْخَيْرَ كُلَّهُ
نَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ
اللَّهُمَّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ وَإِلَيْكَ نَسْعَىٰ وَنَحْفِدُ
نَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشَىٰ عَذَابَكَ إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحِقٌ

DUAYÊ NIMÊJA CENAZE

Nimêja cenaze çar tekbîr in û li piya tê kirin. Li pey tekbîra yekemîn Şafî Fatihe, Hanefî Subhaneke”, li pey tekbîra dudiya “Allahumme salli-barik”, li pey tekbira sisiyan jî ev dua tê xwendin.

Qismê yekemîn, ji bo hemî cenazan tê xwendin.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا
وَذَكَرِنَا وَأُنثَانَا اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَيَّ الْإِسْلَامِ
وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَيَّ الْإِيمَانَ

DEWAMA DUAYÊ NIMÊJA CENAZE

Ku cenaze mêr be li pey qismê 1. ev dua tê xwendin.

وَخَصَّ هَذِهِ الْمَيِّتَ بِالرُّوحِ وَالرَّاحَةِ وَالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ
وَالرِّضْوَانِ اَللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَرِّدْ فِي اِحْسَانِهِ وَاِنْ
كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ وَلَقَّهِ الْاَمْنَ وَالْبُشْرَى وَالْكَرَامَةَ
وَالزَّلْفَى بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ

Ku cenaze jin be li pey qismê 1. ev dua tê xwendin.

وَخَصَّ هَذِهِ الْمَيِّتَةَ بِالرُّوحِ وَالرَّاحَةِ وَالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ
وَالرِّضْوَانِ اَللّٰهُمَّ اِنْ كَانَتْ مُحْسِنَةً فَرِّدْ فِي اِحْسَانِهَا
وَاِنْ كَانَتْ مُسِيئَةً فَتَجَاوَزْ عَنْهَا وَلَقَّهَا الْاَمْنَ وَالْبُشْرَى
وَالْكَرَامَةَ وَالزَّلْفَى بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ

Ku cenaze zarokên kurîn bin, li pey qismê 1. ev dua tê xwendin.

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا اَجْرًا وَرُخْرًا
اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَمُشَفَّعًا

Ku cenaze zaroka qîz be, li pey qismê 1. ev dua tê xwendin.

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرَطًا اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا اَجْرًا وَرُخْرًا
اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا شَافِعَةً وَمُشَفَّعَةً

**BI ANGORÊ MEZHEBÊ ŞAFİİ
DUAYÊN NIMÊJÊ**

WECCEHTU

Di destpêka nimêjê da li pey tekbîrê tê xwendin.

وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ خَبِيرًا مُسْلِمًا

وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي

لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ

TEHIYYAT

Di hemî rûniştinên nimêjê da tê xwendin.

التَّحِيَّاتُ الْمُبَارَكَاتُ الصَّلَوَاتُ الطَّيِّبَاتُ لِلَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ

أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ

الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

SALLÎ - BARİK

Di rûniştinên selamdayînê da li pey Tehiyyatê tê xwendin.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ

عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ

وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ

إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

DUAYÊ QUNÛTÊ

Di rekata dudiya nimêja sibê da piştî rukûê û di piştî panzdê Remezanê di rekata dawiya nimêja Witir da tê xwendin.

اللَّهُمَّ اهْدِنِي فِيْمَنْ هَدَيْتَ وَعَافِنِي فِيْمَنْ عَافَيْتَ وَتَوَلَّيْ
فِيْمَنْ تَوَلَّيْتَ وَبَارِكْ لِي فِيْمَا أَعْطَيْتَ وَقِنِي شَرَّمَا قَضَيْتَ
فَإِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يُقْضَى عَلَيْكَ وَإِنَّهُ لَا يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ وَلَا
يَعُزُّ مَنْ عَادَيْتَ تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ فَالِكَ الْحَمْدُ
عَلَى مَا قَضَيْتَ أَسْتَغْفِرُكَ اللَّهُمَّ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ
وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ

SALATI MUNCIYE

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَوةً
تُنَجِّنَا بِهَا مِنْ جَمِيعِ الْأَمْوَالِ وَالْأَفَاتِ وَتَقْضِي لَنَا بِهَا جَمِيعَ
الْحَاجَاتِ وَتُطَهِّرُنَا بِهَا مِنْ جَمِيعِ السَّيِّئَاتِ وَتَرْفَعُنَا بِهَا أَعْلَى
الدَّرَجَاتِ وَتُبَلِّغُنَا بِهَا أَقْصَى الْعَايَاتِ مِنْ جَمِيعِ الْخَيْرَاتِ فِي
الْحَيَاتِ وَتَعْدُ الْمَمَاتِ يَا قَاضِيَ الْحَاجَاتِ وَيَا مُجِيبَ الدَّعَوَاتِ
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

SURE YÊN NIMÊJÊ

EL-FATIHE

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ
الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

EL-FÎL

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْمَ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ
فِي تَضَلُّلٍ وَارْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ
مِّنْ سِجِّيلٍ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ

EL-QUIREYS

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا إِلَافَ قَرَيْشٍ إِلَّا فِيهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ فَلْيَعْبُدُوا
رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَأَمَّنَّهُمْ مِنْ خَوْفٍ

EL-MAUN

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّينِ فَمَا ذَاكَ الَّذِي يُدْعَى الْيَتِيمَ وَلَا
يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ
صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ الَّذِينَ هُمْ يُرَآؤُونَ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ

EL-KEVSEER

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

EL-KAFÎRUN

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ
مَا أَعْبُدُ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ
لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

EN-NASR

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ
اللَّهِ أَفْوَاجًا فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

EBÛ LEHEB

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ
سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ
فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ

EL-ÎXLAS

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ
اللَّهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

EL-FELEQ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا
وَقَبَ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

EN-NAS

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ مَلِكِ النَّاسِ إِلَهِ النَّاسِ مِنْ
شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ
الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

SERÊ SÛREYÊ BEQERE

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْم ذَالِكِ الْكِتَابِ لَأَرْيَبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ
بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ
يُوقِنُونَ أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

AYETELKURSI

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ
لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ
عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا
يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْعَظِيمُ

AMENERRESÛLÛ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ
وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا
سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ لَا يَكْفُفُ اللَّهُ نَفْسًا
إِلَّا وَسِعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا
إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ
عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لِطَاقَةِ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا
وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

HUVELLAHÛ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ
الرَّحِيمُ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ
الْمُؤْمِنُ الْمُهِمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا
يُشْرِكُونَ هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ
الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

DUA YÊ LI PEY NANXWARINÊ

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَكَسَانَا وَجَعَلَنَا
مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَى
أَشْرَفِ الْمَخْلُوقَاتِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الْأَمِينِ
وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ الْأَجْمَعِينَ
وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَى صَاحِبِ هَذَا لَطْعَامٍ
وَالْأَكْلِينَ وَالْحَاضِرِينَ
اللَّهُمَّ اجْعَلْ نِعْمَتَنَا دَائِمًا وَدَوْلَتَنَا قَائِمًا وَذُرِّيَّتَنَا
عَالِمًا صَالِحًا وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا ظَالِمًا
اللَّهُمَّ أَطْعِمْنَا مِنْ طَعَامِ الْجَنَّةِ وَأَسْقِنَا مِنْ مَاءِ الْكَوْثَرِ
وَزَوِّجْنَا بِخُورِ الْعِينِ اللَّهُمَّ زِدْ وَلَا تَنْقُصْ
بِحُرْمَةِ سُورَةِ الْفَاتِحَةِ

ESMAULLAH (99 NAVÊN XWEDÊ)

هُوَاللهُ الَّذِي لِآلِهَهُ هُوَ	الرَّحْمَنُ	الرَّحِيمُ	الْمَلِكُ	الْقُدُّوسُ
السَّلَامُ	الْمُؤْمِنُ	الْمُهَيَّمِنُ	الْعَزِيزُ	الْجَبَّارُ
الْمُتَكَبِّرُ	الْمُؤْتَمِرُ	الْمُؤْتَمِرُ	الْمُؤْتَمِرُ	الْمُؤْتَمِرُ
الْخَالِقُ	الْبَارِي	الْمُصَوِّرُ	الْعَفَّارُ	الْقَهَّارُ
الرَّزَّاقُ	الْفَتَّاحُ	الْعَلِيمُ	الْقَابِضُ	الْبَاسِطُ
الرَّافِعُ	الْمُعِزُّ	الْمُذَلُّ	السَّمِيعُ	الْبَصِيرُ
الْعَدْلُ	اللطيفُ	الْخَبِيرُ	الْحَلِيمُ	الْعَظِيمُ
السَّكُّورُ	الْعَلِيُّ	الْكَبِيرُ	الْحَفِيفُ	الْمَقِيبُ
الْجَلِيلُ	الْكَرِيمُ	الرَّقِيبُ	الْمَجِيبُ	الْوَاسِعُ
الْوَدُودُ	الْمَجِيدُ	الْبَاعِثُ	الشَّهِيدُ	الْحَقُّ
الْقَوِيُّ	الْمَتِينُ	الْوَلِيُّ	الْحَمِيدُ	الْمُحْصِي
الْمُعِيدُ	الْمُحْيِي	الْمُمِيتُ	الْحَيُّ	الْقَيُّومُ
الْمَاجِدُ	الْوَاحِدُ	الْأَحَدُ	الصَّمَدُ	الْقَادِرُ
الْمُقَدِّمُ	الْمُؤَخَّرُ	الْأَوَّلُ	الْآخِرُ	الظَّاهِرُ
الْوَالِي	الْمُتَعَالِ	الْبَرُّ	التَّوَّابُ	الْمُنْتَقِمُ
الرَّوْفُ	مَالِكُ الْمَلِكِ	ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ		الْمُنْقَسِطُ
الْعَبْدِيُّ	الْمُعْنَى	الْمَانَعُ	الضَّارُّ	النَّافِعُ
الْهَادِي	الْبَدِيعُ	الْبَاقِي	الْوَارِثُ	الرَّشِيدُ
جَلَّ جَلَالُهُ وَجَلَّ شَانُهُ				

TECWÎD

1- TECWÎD ÇIYE?

Ew îlmê ku mirov bi hemî ûsûl û qaîdan hînê xwendina Qur'anê dike, ji wî re **TECWÎD** tê gotin. Xaya vî îlmê ev e ku, mirov bê qusûr Qur'anê bixwîne û xwe ji mesûliyetê xilas bike.

2- SUKÛN, SAKÎN ÇIYE ?

Sukûn; bi mana bê hereke ye. Ji herfa bê hereke ra jî **sakin** tê gotin. Sukûn li ser du qisma ye.

a) **SUKÛNÎ LAZIM**: Di dema xwendina Qur'anê da, mirov li ser kelîmekê bisekine jî û nesekine jî, halê sukûniya xwe muhafeze dike. Misal: عَلَيْكَ تَسْجُدُ نَعْبُدُ

b) **SUKÛNÎ ARIZ**: Di dema xwendina Qur'anê da ku mirov bisekine sukûn bixûyê û dema mirov der be bibe sukûn winda bibe. Ji vî sukûna ra sukûna ariz tê gotin.

Misal: اِلَّا اللّٰهُ اِلَّا اللّٰهُ

3- TENWÎN ÇIYE?

Ji herdû Ziber, Zêr û pêşên di dawiya kelîmê ra **TENWÎN** tê gotin.

Misal: اَحَدٌ رَسُوْلٌ

4- MED ÇIYE?

Med bi mana dirêj kirin e û li ser du qisma ye.

a) **MEDDÊ ESLÎ**; ku ji wî ra **MEDDÊ TABÎÎ** jî tê gotin.

b) **MEDDÊ FER'Î**; ev Medda jî li ser çar qisma ye. (Muttasil, Munfesil, Lazim, Ariz)

5 – HARFÊN MEDDÊ ÇEND HEB IN Û KÎJAN IN?

Herfên Meddê sê heb in. Elif, Vav, Ya (ا و ی)

ELÎF: Bi xwe sakin û herfa beriya wê jî, bi Zeberê bê xwendin,

WAW: Bi xwe sakin û herfa beriya wê jî, bi Pêşê were xwendin,

YA: Bi xwe sakin û herfa beriya wê jî, bi Zêrê were xwendin. Wê demê ji van herfan ra “Herfên Meddê” tê gotin û bi miqdarê Elîfekî bi dirêjayê tên xwendin. Ji xwendina bi vî awahî re jî, **Meddi Tabîî** tê gotin. Ji bo mînakan li dersa 9. binhêrin.

6-MEDDÊ FER’Î Û SEDEMÊN WÊ: (Muttasil, Munfasil, Lazim, Ariz,)

Sedemên Meddê Fer’î du heb in, 1-Hemze, 2- Sukûn. Dema di pey Herfa Meddê ra ji her du sedemên Meddê (Hemze-Sukûn) yek were, wê demê dibe Meddê Fer’î.

a) MEDDÎ MUTTASIL: (Medda bi hev va)

Di pey herfa Meddê ra sedemê Meddê Hemze were û her du (Med û sedem) di yek kelîmekî da bin dibe Meddi Muttasil û bi qasî 4 Elîfa tê dirêj kirin.

Misal: **جَاءَ - سُوءٌ - جِيءَ - أَوْلَيْكَ**

b) MEDDÎ MUNFASIL: (Meddên ji hev cuda)

Di pey herfa Meddê ra sedemê Meddê Hemze were û her yek ji wan di kelîmekî din da bin, wê demê dibe Meddi Munfasil û bi qasî du an çar Elîfa bi dirêjayê tê xwendin..

Misal: **الَّذِي أَطْعَمَهُمْ - إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ - وَمَا أَنْزَلْنَا**

c) MEDDÎ LAZIM: (Meddê divê)

Di pey herfa Meddê ra sedemê Meddê Sukûn (sukûna lazim) were dibe Meddê Lazim û bi mîqdarê çar Elîfa divê were dirêj kirin.

Meddi Lazim li ser çar qisma ye:

1- Meddi Lazim kelime-i museqqe wekî: (وَلَا الضَّالِّينَ)

2- Meddi Lazim kelime-i muxeffefe : (الْآنَ)

3- Meddi Lazim harf-i museqqe wekî Lam'a : (الم)

4- Meddi Lazim harf-i muxeffefe wekî Sîn'a : (يس)

d) MEDDÎ ARIZ:

De kelimekî da li pey herfa Meddê Sukûna Ariz were, dibe Meddê Arizî û bi mîqdarê Elîfekî hetta çar Elîfa mirov dikare dirêj bixwîne. Misal: (يَوْمَ الدِّينِ - نَسْتَعِينِ)

7- MEDDÎ LÎN û HERFÊN LÎNÊ:

Lîn, bi mana xwe bi mana nerm e û du herfên Lîn hene.

1- **Waw** (و), 2- **Yê** (ي).

Ev herdû herfana bi xwe sakin bin û bi Zibera herfa beriya xwe werin xwendin wê demê dibin herfên Lîn. Di kelîmekî da ger herfek ji herdû herfên Lînê werin û hima li pey herfê jî sedemê Meddê Sukûn were, dibe Meddê Lîn.

Sukûn; Sukûna lazim be, bi awahê tûl, tewessut (dirêj, normal),

Sukûn; Sukûna Ariz be, bi awahê tûl, tewessut û qasr (dirêj, normal û kurt) xwendin caîz e.

Tûl: Bi mîqdarê çar Elifa, **Tewessut:** Bi mîqdarê du Elifa,

Qasr: Bi mîqdarê Elîfekî, bi dirêjayî tê xwendin.

Misal : (وَالصَّيْفِ - خَوْفِ)

8 – İDXAM ÇIYE Û SEDEM Û ŞERTÊN WÊ ÇINE ?

Xwendina herfekî sakin bi herfekî bi hereke ra, yanî xwendina du herfa wek herfeka bi şedde ra **İDXAM** tê gotin. Lê hinek sedem û şertên **ÎDXAMÊ** henin.

SEDEMÊN ÎDXAMÊ:

- a) Ev her du herfên tên cem hev, ger mexrec û sifetên wan yek bin.
 - b) Ev her du herfên tên cem hev, ger sifetên wan cuda bin jî, mexrecên wan yek bin.
 - c) An jî ev her du herfên tên cem hev, bi mexrec û sifetên xwe nêzîkî hev du bin.
- Ev şertana tune bin Îdxam çênabe. Hima çiqas du herfên ku yek sakin û ya din jî bi hereke werin ba hev du, Îdxam di wan da pêk nay.

ŞERTÊN ÎDXAMÊ:

- a) Ew her du herfên ku tên bal hev, gerek ya yekemîn sakin(mudxam) ya dudya jî bi hereke(mudxamunfih) be.
- b) Herfa yekemîn yanî ya sakin, gerek herfa Meddê nebe.
- c) Ew sedemên ku me li jor nivîsî, gerek yek ji wan jî hebe.

CÛRBE CÛRÊN ÎDXAMÊ (ÇEŞÎT):

A- İDĞAMI MİSLEYN: Mexrec û sifetên du herfa yek bin û werin bal hev, ya yekemîn sakin, ya duwemîn jî bi hereke be, wê demê dibe **İDĞAMI MİSLEYN**. Ev her du herf her yek di kelîmekî da bin, an jî her du di yek kelîmekî da bin ferq nake. Bes ku her du di yek kelîmekî da bin, wekî yek herfekî tên nivîsandin û îşareta Şeddê li ser tê danîn. Ku ne di yek kelîmekî da bin wê demê jî cuda cuda tên nivîsandin.

Mînak: (**إِنَّ رَبَّهُمْ - رَكَّبَكَ - إِذْ ذَهَبَ - رَبِحْتَ تِجَارَتُهُمْ**)

Ku ev her du herfên tên cem hev, her du jî **-NUN-** weya -
MÎM- bin, wê demê dibe **ÎDĜAMI MÎSLEYN**
MEALXUNNE. Îdxama ji xêrî **MÎM** û **NUN**ê ku di navbera
du heb herfên din da çêdibe, ji wî îdxamê ra jî, **ÎDXAMI**
MÎSLEYN BÎLA XUNNE tê gotin.

B- ÎDXAMI MUTEKANİSEYN:

Ji herfên ku sifetên wan cuda ne û mexrecên wan yek in
Hurufê Mutecanis tên gotin. Ku du heb herfên mutecanis bîn
ba hev û ya yekemîn sakin, ya duwemîn jî bi hereke be, jê re
ÎDXAMI MUTEKANİSEYN tê gotin û bi sê şikla pêk tê.

1- ÎDXAMA DI NAVBERA BE û MÎMê (م - ب) da.
Gerek ya

yekemîn **BÊ** (ب) be, û di Qur'anê da yek mîsalek heye.
يَا بَنِيَّ ارْكَبْ مَعَنَا

2- ÎDXAMA DI NAVBERA TÊ-DAL-TI, (ط د ت) da. Ku
ew jî bi du şikla çêdibe:

a) **TÊ-DAL** (د ت) Gerek her du jî, hem mudxam hem jî
mudxamûnfh bin. Misal: (**أَرَدْتُمْ - أَنْقَلْتُ دَعْوَاللهِ**)

b) **TÊ - TI** (ت ط) Gerek ya yekemîn **TÊ** (ت) mudxam be,
wê demê Îdxam çêdibe. Misal : (**إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ**)

Ku ya yekemîn **TI** (ط) be, îdxam tam çênabe, belku qelqela
TI

(ط) jê radibe. Di pey herfa **TI** (ط) yê ra **TÊ** (ت) bi
dengê xwe yê normal tê xwendin. Misal: (**لَنْ يَنْبَسُطَ**)

3- ÎDXAMA DI NAVBERA SÊ-ZAL-ZÊ (ظ ذ ث) da. Ku ew jî bi du şikla çêdibe.

a) Di beriya Sê (ث) da Zal (ذ) were îdxam çêdibe. ZAL bêrê were îdxam çênabe. Misal: **يُنْهَيْتُ ذَاكَ**

b) Li pey ZAL (ذ) ê ZÊ (ظ) ê were îdxam çêdibe. Ji xêrî van her du şikla, yanî di navbera SÊ û ZÊ (ظ ث) da îdxam çênabe.

Misal: (**إِذْ ظَلَمُوا**)

C- ÎDXAMI MUTAQARIBEYN: Di navbera van her çar herfan da çêdibe û bi du qisma ye:

1-ÎDXAMA DI NAVBERA LAM-RÊ (ر ل) da. Lê gerek herfa RÊ (ر) ya duwemîn be. Misal:(**قُلْ رَبِّ**) Herfa yekemîn Lam

(ل) nebe îdxam çênabe. Misal:(**اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا**)

2- ÎDXAMA DI NAVBERA QAF-KEF (ك ق) da. Lê gerek **QAF** (ق), herfa yekemîn mudxam be. An îdxam çênabe. Di Qur'ana Pîrozda yek mînakek heye, lê di vir da jî, îdxam tam an jî kêr çêdibe, di vir da jî îxtîlaf heye. Misal: (**أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ**)

D- ÎDXAMI MEAL-XUNNE: Di pey Tenwîn an jî Nûna sakin da yek ji van her çar herfan **Mîm, Nûn, Waw, Yê** (ي و ن م) were û her yek ji wan di kelîmekî din da be, dibe Îdxamê Meelxunne. Misal:

(**بِحِبْرَةٍ مِنْ – مِنْ مَسَدٍ – مَنْ يَقُولُ – خَيْرًا يَرَهُ – لَهَبٍ وَتَبَّ**
وَنَفْسٍ وَمَا – وَالنَّهَارِ – سُلْطَانًا نَصِيرِ)

E- ÎDXAMI BÎLA XUNNE: Di pey Tenwîn an jî Nûna sakin da yek ji herfên LAM-RA (ل ر) were, dibe Îdxamê bîla xunne. Misal:

ظُلُمَاتٍ لَّا - رَبِّ رَحِيمٍ - جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ - مِنْ رَبِّكَ
خَيْرٌ لَّكَ مِنْ لَدُنْكَ

F- ÎDXAMI ŞEMSIYE:

Dema di pey Elîf-Lama Ta'rifê da yek ji van çarde herfan were, Lama serê kelîmê nay xwendin, lê ku Elîf di serî da be, tê xwendin, ne di serî da be, nay xwendin. Ji bo mînak li dersa 12 a, li qismê Hurufuş-Şemsiye binhêrin. 14 herf:
(ن ل ظ ط ض ص ش س ز ر ذ د ث ت)

9- ÎZHAR ÇIYE?

Li pey Tenwîn an jî Nûna sakin ra, ji van her şeş herfan Hemze, Ha, Xê, Ayn, Xeyn, Hê (ه غ ع خ ح ا) yek were, Tenwîn jî û Nûna sakin jî bi dengê xweyê eslî tên xwendin û ji vî ra jî ÎZHAR tê gotin. Misal:

أَنْعَمْتَ مِنْ خَوْفٍ طَيْرًا أَبَابِيلَ عَنْهُ وَأَنْحَرُ
حَلِيمًا غَفُورًا

ÎZHARI QEMERİYE ÇÎYE?

Di pey Elîf-lama tarîfê da yek ji van çarde (14) herfan were, Lama Elîf-lamê her dem tê xwendin, Elîf jî, ku di serî da were tê xwendin, ku ne di serê kelîmê da be nay xwendin. Ji vî ya ra jî **ÎZHARI- QEMERİYE** tê gotin. Ji bo mînakan li dersa 11 a, qismê Hurufî-Qemeriye mêze bikin. 14 Herf: (ی و ه م ك) ق ف غ ع خ ح ج ب ا

ÎZHARI MÎM:

Di pey Mîma sakin ra ji xêrî **BÊ-MÎM** (م ب) ê herfekî din were, **ÎZHARI MÎM** çêdibe.

Misal: عَلَيْهِمْ وَلَا

10- ÎXFA ÇÎYE?: Di pey Tenwîn an jî Nûna sakin ra yek ji van panzde (15) herfan were **ÎXFA** çêdibe. Yanî dengê Tenwîn an jî Nûna sakin bi veşartî tê derxistin. 15 Herf:

(ك ق ف ظ ط ض ص ش س ز ذ ج ث ت) Misaller:

مِنْ سَحِيلٍ عَنْ صَلَاتِهِمْ نَارًا ذَاتَ مِنْ جُوعٍ

ÎXFA LÊVAN ÇÎYE?

Di pey Mîma (م) sakin ra herfa **BÊ** (ب) were, dengê **MÎM** (م) ê qismen veşartî tê xwendin ku ji vî ra jî **ÎXFA LÊVA** tê gotin.

Misal: تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ

11- ÎQLAB ÇÎYE?

Li pey Tenwîn an jî Nûna sakin ra herfa BÊ (ب) were dibe Îqlab, Yanî Tenwîn weya Nuna sakin bi dengê MÎM‘ê (م) tê xwendin. Misal: **سَمِيعٌ بَصِيرٌ مِنْ بَعْدِ**

12 – QALQALE ÇÎYE?

Yek ji van her pênc herfan, Bê, Cim, Dal, Tî, Qaf (ق ط د ج ب) di nava kelîmê da, an jî di dawiya kelîmê da were Qelqele çêdibe. Wê demê, sukûniya van herfa li mexrecên wan dikeve û tèn xwendin.

Di zimanê Tecwîdê da ji vîra **qelqele** tê gotin.

Mîsal: **حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ يَجْعَلُ فِتْقَةً كَلَّ الْبَسَطِ**

13-LEFZÊ ALLAH (اللهُ) ÇAWA TÊ XWENDIN?

1- Hereka herfa beriya lefzê Allah Zeber, an jî Pêş be, Lama lefzê Allah (اللهُ) qalind tê xwendin. Misal:

رَسُولُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ **اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا**

2- Hereka herfa beriya lefzê Allah (اللهُ) Zêr be, Lama lefzê Allah zirav-tenik- tê xwendin. Misal:

أَمَنْ بِاللَّهِ **لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ** **مَنْ يَهْدِ اللَّهُ**

14- HUKMÊ HERFA RA (ر) ÇÎYE?

Herfa RÊ-RA (ر) carnan qalind, carnan jî tenik tê xwendin.

RA (ر) di çar ciyan da tenik tê xwendin.

- 1- Hereka herfa RÊ Zêr be,
- 2- RÊ sakin lê hereka herfa beriya wê Zêr be,
- 3- RÊ û herfa beriya RÊ sakin bin,
- 4- RÊ bi xwe sakin, lê herfa beriya Rê yek ji herfên Lîn YÊ-YA (ع) be, herfa RA(ر) tenik tê xwendin.

وَاضْرِبْ ذِكْرْتُمْ وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ سَيْرٌ

Herfa RÊ-RA (ر) di pênc (5) ciyan da qalind tê xwendin.

- 1- Hereka herfa RÊ Zeber an jî Pêş be,
- 2- Rê sakin lê hereka herfa beriya wê Zeber an jî Pêş be.
- 3- Rê û herfa beriya wê sakin bin, lê herfa pêşdatir bi Zeber an bi Pêşê be,
- 4- Rê bi xwe sakin lê hereka herfa beriya wê kesra arizî (Zêra muweqqet be,
- 5- Rê bi xwe sakin, hereka herfa beriya wê Zêr be jî, herfa li pey Rê tê ku yek ji van her heft herfan (خُصَّ ضَغْطِ قِظْ)

(ق غ ظ ط ض ص خ) yek be, Rê dîsan qalind tê xwendin.

Mîsal:

رَبِّ الْعَالَمِينَ وَأَنْحَرُ لَيْلَةُ الْقَدْرِ إِرْجِعِي إِلَيَّ

15- ZAMÎR ÇAWA TÊ XWENDIN?

1- Herfa beriya Zamîrê bi Zêrê be, an jî Yê (ي) ya sakin be, Zamîr bi Zêrê tê xwendin. Misal: **إِلَيْهِ بِهِ فِيهِ**

2- Herfa beriya Zamîrê herfa Yê (ي) an jî herfekî bi Zêr nebe, Zamîr bi Pêşê tê xwendin. Misal: **تُطْعَمُهُ عَنْهُ**

3- Herfa beriya Zamîrê bi hereke be, her wekî di pey Zamîrê da ji herfên Meddê Waw (و), Yê (ي) yek hebe bi dirêjayî tê xwendin. Misal: **مَالُهُ بِأَدْنِهِ**

4- Herfa di beriya an jî di pey Zamîrê ra tê herfekî sakin be, wê demê Zamîr bi kurtî tê xwendin.

Misal: **أَنَّهُ الْحَقُّ وَهَدَيْنَاهُ**

16- SEKTE ÇIYE?

Dema Qur'an tê xwendin, bê ku mirov nefesa xwe bide û bistîne, bi qasî saniyekî duda ji sekanê ra (deng birrînê ra) SEKTE tê gotin. Di Qur'ana Pîrozda di çar ciyan da heye:

1-Sûreyê Kehf Ayet 1. - 2. : **لَهُ عَوَجًا - قَيْمًا**

2- Sûreyê Yasin Ayet 53.: **مِنْ مَرْقَدِنَا - هَدَا**

3- Sûreyê Qiyamet Ayet 27.: **وَقِيلَ مَنْ - رَاقٍ**

4- Sûreyê Mutaffifîn Ayet 14.: **كَلَّا بَلْ - رَانَ**

Kurteçîroka jîyanê

Muhammed Nûreddîn Yekta 24ê Adara sala 1957 hatiye dunyayê.

Ji çarsaliya xwe ve dest bi xwendina zimanê erebî (Quran -olî) kiriye.

Bihara sala 1966 'an dest bi feqîtiyê, payîza 1966'an jî dest bi dibistana seretî kir. Her wiha bi dibistanê re diçû mizgeftê û dersa erebî jî dixwend.

Piştî dibistana seretî xwendina xwe li medresên Kurdistanê domand û pêra jî bi îmtihanê Lîsa Îmam-Xetibê û Açık Öğretim Sosyal Bilimler jî qedand.

Di sala 1978 an de, di Diyanêtê de dest bi wezîfê kir.

Sala 1994'an dest ji wezîfa Diyanetê berda piştî sê salan (1997) derket dervayê welat.

Yekta 20 sal e li Almanyaya dijî.

Ta îro bi sedan meqaleyên wî û çar heb jî pirtûkên wî hatine weşandin:

- 1- Elifba Quranê (Kurdî û erebî)
- 2- Kuran Elifbasi (Tirkî û erebî)
- 3- Helbestên Xortanî (Helbestên kurdî)
- 4- Sevdam bir güle (Helbestên tirkî)
- 5- Pêkeniyên Kurdî
- 6- Ümmetin Mazlumları Kürdler ve Kurdistan

Boy çape amadene

4- Ümmet ve Irk sorunu

2- Gundîyê (Roman)

